

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

A7-0060/2010

24.3.2010

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τη γεωργία της ΕΕ και την κλιματική αλλαγή
(2009/2157(INI))

Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου

Εισηγητής: Stéphane Le Foll

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	14
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ...	19
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	24

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη γεωργία της ΕΕ και την κλιματική αλλαγή
(2009/2157(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο "Η προσαρμογή στην αλλαγή κλίματος: πρόκληση για τη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές της Ευρώπης" (SEC(2009)0417),
- έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο "Ο ρόλος της ευρωπαϊκής γεωργίας στην άμβλυνση της αλλαγής του κλίματος" (SEC(2009)1093),
- έχοντας υπόψη το νομοθετικό του ψήφισμα της 14ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που καθορίζει πλαίσιο για την προστασία των εδαφών και τροποποιεί την οδηγία 2004/35/ΕΚ¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 12ης Μαρτίου 2008 σχετικά με τη "βιώσιμη γεωργία και το βιοαέριο: ανάγκη αναθεώρησης της κοινοτικής νομοθεσίας"²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 4ης Φεβρουαρίου 2009 σχετικά με το "2050: το μέλλον αρχίζει σήμερα - συστάσεις για τη μελλοντική ολοκληρωμένη περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ για την αλλαγή του κλίματος"³,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 12ης Μαρτίου 2009 σχετικά με την "πρόκληση της υποβάθμισης των γεωργικών γαιών στην ΕΕ, ιδίως στη Νότια Ευρώπη: η απάντηση με τα μέσα της γεωργικής πολιτικής της ΕΕ"⁴,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 25ης Νοεμβρίου 2009 σχετικά με τη "στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προοπτική της διάσκεψης της Κοπεγχάγης για την κλιματική αλλαγή (COP 15)"⁵,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Διεθνούς Αξιολόγησης της Γεωργικής Επιστήμης και Τεχνολογίας για την Ανάπτυξη (IAASTD) που καταρτίστηκε από τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών και από την Παγκόσμια Τράπεζα και υπογράφηκε από 58 χώρες,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (A7-0060/2010),

¹ ΕΕ C 282Ε της 6.11.2008, σελ. 281.

² ΕΕ C 66 Ε της 20.3.2009, σελ. 29.

³ ΕΕ C 67 Ε της 18.3.2010, σελ. 44.

⁴ Εγκριθέντα κείμενα αυτής της ημερομηνίας, P6_TA(2009)0130.

⁵ Εγκριθέντα κείμενα αυτής της ημερομηνίας, P7_TA(2009)0089.

- A. εκτιμώντας ότι η κλιματική αλλαγή που προκύπτει από την ιστορική σώρευση αερίων του θερμοκηπίου (ΑΘ) στην ατμόσφαιρα αποτελεί επιστημονική διαπίστωση η οποία μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στα οικοσυστήματα,
- B. εκτιμώντας ότι η γεωργία εμπλέκεται άμεσα διότι αποτελεί μία από τις οικονομικές δραστηριότητες που διαχειρίζονται φυσικούς πόρους προς όφελος της ανθρωπότητας,
- Γ. εκτιμώντας ότι η κλιματική αλλαγή συνιστά μία από τις σοβαρότερες απειλές για το περιβάλλον και για την κοινωνική και οικονομική τάξη και ότι η απόδοση των επιμέρους καλλιεργειών παρουσιάζει διακυμάνσεις από έτος σε έτος, επειδή επηρεάζεται σημαντικά από τις ακραίες διακυμάνσεις των καιρικών συνθηκών, και εκτιμώντας ότι η αλλαγή του κλίματος επηρεάζει έμμεσα όλους τους οικονομικούς κλάδους, αν και η γεωργία παραμένει ο κλάδος με τη μεγαλύτερη ανάγκη προστασίας,
- Δ. εκτιμώντας ότι η γεωργία συμμετέχει στην κλιματική απορρύθμιση ως μία από τις κύριες πηγές δύο σημαντικών ΑΘ (πρωτοξειδίου του αζώτου και μεθανίου), που εκλύονται από διαφορετικές βιολογικές διαδικασίες της γεωργικής παραγωγής, παραμένοντας ιδιαίτερα εκτεθειμένη στα οφέλη αποτελέσματα αυτής της απορρύθμισης,
- Ε. εκτιμώντας ότι οι εκπομπές ΑΘ που προέρχονται από τη γεωργία (περιλαμβανομένης της κτηνοτροφίας) μειώθηκαν κατά 20% την περίοδο 1999-2007 στην ΕΕ των 27 και ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η συμμετοχή της γεωργίας στις εκπομπές ΑΘ μειώθηκε από 11% το 1990 σε 9,3% το 2007, μεταξύ άλλων λόγω της αυξημένης αποτελεσματικότητας της γεωργίας της ΕΕ, των διαρκών καινοτομιών και της χρησιμοποίησης νέων τεχνικών, της αποδοτικότερης χρησιμοποίησης των λιπασμάτων και των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων της ΚΓΠ,
- ΣΤ. εκτιμώντας ότι η γεωργία και το δάσος είναι οι κύριοι οικονομικοί τομείς που είναι σε θέση να δεσμεύσουν το CO₂ που προκύπτει από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, να το διατηρήσουν και να το αποθηκεύσουν στα εδάφη λόγω της αποθηκευτικής τους ικανότητας και να το σταθεροποιήσουν στα φυτά μέσω της φωτοσύνθεσης· εκτιμώντας ότι οι τομείς αυτοί διαθέτουν κατ' αυτόν τον τρόπο ένα σημαντικό δυναμικό προκειμένου να συμμετάσχουν θετικά στις προσπάθειες άμβλυνσης της ανόδου της θερμοκρασίας,
- Ζ. εκτιμώντας ότι η κλιματική αλλαγή έχει ήδη αρνητικές επιπτώσεις για τη γεωργία της ΕΕ (μείωση των υδάτινων πόρων, υφαλμυρότητα και πλέον συχνή ξηρασία, ερημοποίηση, έντονη αύξηση των χειμερινών βροχοπτώσεων και των πλημμυρών στο Βορρά, κίνδυνοι για τις χαμηλού υψόμετρου παράκτιες περιοχές εξαιτίας της ανόδου της στάθμης της θάλασσας και απειλούμενη υφαλμύριση, καταιγίδες και άλλα ακραία καιρικά φαινόμενα, διάβρωση και κατολισθήσεις, διάδοση των καταστροφικών εντόμων και των ζωικών και φυτικών ασθενειών, κ.λπ.) και ότι η αναμενόμενη αύξηση αυτών των φαινομένων μπορεί να έχει σημαντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις για το γεωργικό, δασικό και τουριστικό τομέα,
- Η. εκτιμώντας ότι ο γεωργικός τομέας έχει την ικανότητα όχι μόνο να προσαρμόζεται στην κλιματική αλλαγή, αλλά και να τη μετριάξει, στηριζόμενος στην τεχνογνωσία των γεωργών, στην ισχυρή ΚΓΠ και στην ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας, αλλά ότι, όσον αφορά τις φυσικές διαδικασίες που είναι δύσκολο να ελεγχθούν, πρέπει να καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες,

- Θ. εκτιμώντας ότι η ευρωπαϊκή γεωργία αντιπροσωπεύει μια δεξαμενή θέσεων εργασίας που πρέπει να προστατευθεί και να αναπτυχθεί,
- I. εκτιμώντας ότι η γεωργία εξακολουθεί να είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της ανθρώπινης δραστηριότητας στις ευρωπαϊκές αγροτικές περιοχές, κυρίως δε χάρη στο ευρύ φάσμα των υπηρεσιών που μπορούν να παρέχουν οι γεωργοί στην υπόλοιπη κοινωνία,
- ΙΑ. εκτιμώντας ότι οι στόχοι της Ένωσης όσον αφορά την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αφορούν άμεσα τη γεωργία, και ότι η ανάπτυξη αυτή μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη μείωση των ΑΘ,
- ΙΒ. εκτιμώντας ότι μία από τις πρωταρχικές αποστολές της γεωργίας της ΕΕ είναι η σίτιση του πληθυσμού της Ένωσης,
- ΙΓ. εκτιμώντας ότι η Ένωση πρέπει να βρίσκεται στην εμπροσθοφυλακή της καταπολέμησης της ανόδου της θερμοκρασίας του πλανήτη,

Συμβολή της γεωργίας της Ένωσης στις προσπάθειες άμβλυνσης της ανόδου της θερμοκρασίας

1. επιβεβαιώνει ότι η γεωργία και η δασοκομία της ΕΕ μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για άμβλυνση της κλιματικής αλλαγής, εξευρίσκοντας τρόπους και στήριξη ώστε να βοηθηθεί μείωση των εκπομπών ΑΘ, ευνοώντας την παγίδευση του CO₂ στο έδαφος, αναπτύσσοντας την παραγωγή αειφόρων ανανεώσιμων ενεργειών και μεγιστοποιώντας τη λειτουργία της φωτοσύνθεσης· υπογραμμίζει ότι για αυτό πρέπει να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη μιας γεωργίας παραγωγής εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων αγαθών που θα αξιοποιεί με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο τις δυνατότητες και τους φυσικούς πόρους κάθε οικοσυστήματος και που θα συμβιβάζει τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδόσεις με τις επιταγές περί καλής μεταχείρισης των ζώων, έτσι ώστε να βελτιωθεί η αειφορία του·
2. θεωρεί ότι, στην περίπτωση μιας πιο ενεργού συμμετοχής της γεωργίας στην παγκόσμια διαδικασία περιορισμού της κλιματικής αλλαγής, πρέπει να αποφευχθεί η μείωση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα και του τομέα των τροφίμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην παγκόσμια αγορά·
3. εκτιμά ότι η βιολογική γεωργία, η εκτατική βόσκηση και οι πρακτικές ολοκληρωμένης παραγωγής αποτελούν ορισμένες από τις εναλλακτικές λύσεις για μια πιο οικολογική γεωργική παραγωγή· υπογραμμίζει ωστόσο ότι πρέπει να εξευρεθούν λύσεις που δίνουν τη δυνατότητα στην παραδοσιακή γεωργία, που καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος των ευρωπαϊκών καλλιεργήσιμων εκτάσεων, να συνεισφέρει σημαντικά σε μια βιώσιμη διαχείριση του περιβάλλοντος·
4. αναγνωρίζει ότι η καινοτομία πρέπει να διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο όσον αφορά τη μείωση του αντικτύπου της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή και τον περιορισμό του περιβαλλοντικού της αντικτύπου·

5. ζητεί ειδικότερα όπως η μελλοντική ΚΓΠ ενθαρρύνει, με δράσεις πληροφόρησης και κατάρτισης και με κίνητρα, πρακτικές που συμβάλλουν στη βελτίωση της αποδοτικότητας και των δυνατοτήτων μετριασμού των εκπομπών ΑΘ της γεωργίας καθώς και στην παγίδευση άνθρακα, όπως:
- τις τεχνικές που συνδυάζουν την προσαρμοσμένη και απλοποιημένη εργασία του εδάφους που διασφαλίζει μια φυτική κάλυψη (όπως για παράδειγμα μειωμένη άροση ή μη άροση, διατήρηση των υπολοίπων της εσοδείας στα χωράφια) και επιτρέπει διακαλλιέργειες και μια εναλλαγή των καλλιεργειών, πράγμα το οποίο μεγιστοποιεί τη φωτοσύνθεση και ευνοεί τον εμπλουτισμό των εδαφών σε οργανικές ουσίες, όπως το απέδειξε το σχέδιο SoCo που εγκαινιάστηκε με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·
 - τη διατήρηση και ανάπτυξη της δάσωσης και της αναδάσωσης, την ανάπτυξη της γεωργοδασικομίας, των φρακτών, των δασωμένων ζωνών σε αγροτεμάχια, χορτολιβαδικά συστήματα μόνιμης ή προσωρινής βοσκής·
 - την εισαγωγή συστημάτων διαχείρισης με τα οποία μπορεί να αποθηκευθεί για μεγαλύτερο διάστημα στα υπάρχοντα δάση ο εκεί δεσμευμένος άνθρακας·
 - την καλύτερη διαχείριση εδαφών και ορυκτών και την ενδεδειγμένη προστασία των εδαφών που είναι πλούσια σε άνθρακα, όπως οι τυρφώνες και οι υγρές ζώνες (καλλιέργεια κατάλληλων φυτών όπως τα καλάμια ως εναλλακτική λύση έναντι της αποστράγγισης)·
 - τον εκσυγχρονισμό των αγροτικών εκμεταλλεύσεων (μόνωση των κτιρίων, μηχανήματα που εξοικονομούν ενέργεια, χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) και αποδοτικότερες αλυσίδες παραγωγής·
 - τις σύγχρονες τεχνικές διασποράς στο έδαφος/αξιοποίησης της κοπριάς, διατήρησης και σίτισης των ζώων, που μειώνουν σημαντικά τις εκπομπές μεθανίου·
 - την ενεργειακή αξιοποίηση της βιομάζας που παράγεται κατά την παραγωγή τροφίμων, η οποία δεν έχει μόνο ως αποτέλεσμα να αξιοποιούνται τα παραπροϊόντα και τα απόβλητα, αλλά συμβάλλει επίσης στη μείωση των εκπομπών CO₂·
 - τη φύτευση δέντρων και βοτάνων που παράγουν ενέργεια σε πλημμυρικές περιοχές, σε υγρότοπους, σε αμμώδεις επιφάνειες και σε επιφάνειες λιγότερο κατάλληλες για γεωργικούς σκοπούς, με στόχο την αύξηση της απορρόφησης CO₂ και της δέσμευσης άνθρακα·
6. υπογραμμίζει ότι αυτές οι γεωργικές πρακτικές που σέβονται περισσότερο τα φυσικά περιβάλλοντα έχουν επίσης θετικές επιπτώσεις στον εμπλουτισμό της βιοποικιλότητας και της ποιότητας των εδαφών, στην κατακράτηση νερού και στην καταπολέμηση της διάβρωσης και της ρύπανσης, και ότι ο μετριασμός των επιπτώσεων από τις γεωργικές δραστηριότητες στην κλιματική αλλαγή συνιστά ένα ακόμα από τα "δημόσια αγαθά" που προσφέρει η γεωργία·

7. υποστηρίζει την εφαρμογή μιας κοινής ευρωπαϊκής δασικής πολιτικής που είναι σε θέση να προαγάγει μια αειφόρο διαχείριση και παραγωγή των δασών και να αξιοποιήσει καλύτερα τις συνεισφορές του τομέα της ξυλείας και την οικονομική του ανάπτυξη, μια και αυτός ο τομέας συμβάλλει τα μέγιστα στη δέσμευση του άνθρακα· θεωρεί ότι αυτή η πολιτική πρέπει να λαμβάνει στο έπακρο υπόψη τις περιφερειακές ιδιαιτερότητες της δασοκομίας, γιατί οι δυνατότητες και οι απειλές είναι διαφορετικές για τους διάφορους τύπους δασικών οικοτόπων στη Βόρεια και στη Νότια Ευρώπη·
8. επισημαίνει ότι τα δάση συμβάλλουν επίσης σημαντικά στην αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων· θεωρεί, συνεπώς, ότι πρέπει να ενθαρρυνθούν τα κράτη μέλη να ασκούν μια διαχείριση των δασών που θα μειώνει τις διαφορές στους υδάτινους πόρους μεταξύ των περιόδων ξηρασίας και πλημμύρας, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο τις αρνητικές συνέπειες των ξηρασιών και των πλημμυρών στη γεωργία, την παραγωγή ενέργειας και τον πληθυσμό·
9. συνιστά την ενίσχυση των πολιτικών για τις ορεινές περιοχές, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αγροποικιμοτικός τομέας και η εκτροφή ζώων διαδραματίζουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στον μετριασμό των κλιματικών αλλαγών και στην υποστήριξη της προσαρμογής και της μείωσης της ευπάθειας, κυρίως μέσω της ορθής διαχείρισης των βοσκότοπων·
10. προτείνει την εκπόνηση στρατηγικής για το μετριασμό των αρνητικών συνεπειών για τη γεωργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που θα περιλαμβάνει τα εξής:
 - σχέδιο δράσης για τις περισσότερο πληττόμενες περιοχές: χρησιμοποίηση φυτικών ποικιλιών που αντέχουν στις νέες κλιματικές παραμέτρους, προσαρμογή του χρονοδιαγράμματος των γεωργικών δραστηριοτήτων στις νέες συνθήκες, αναδάσωση, δημιουργία θερμοκηπίων, διαχείριση των υδάτινων πόρων της γεωργίας, εξυγίανση μολυσμένων εδαφών·
 - η δεύτερη πτυχή θα πρέπει να συνίσταται σε ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο για την απάλειψη των αιτιών που οδηγούν στην κλιματική αλλαγή, μέσω της προώθησης μιας παγκόσμιας οικονομίας που θα βασίζεται στη μείωση των εκπομπών CO₂ και στην προαγωγή της ενεργειακής ασφάλειας·
11. υπογραμμίζει ότι οι εκπομπές πρωτοξειδίου του αζώτου μπορούν να μειωθούν με μια πιο αποτελεσματική χρήση των αζωτούχων λιπασμάτων (γεωργία ακριβείας)· υπογραμμίζει επίσης ότι τα λιπάσματα με κατάλοιπα από την παραγωγή βιοαερίου προσφέρουν τη δυνατότητα οργανικής λίπανσης ακριβείας και συνακόλουθα μείωσης των εκπομπών·
12. ζητεί την ενίσχυση των ερευνών για τη διατροφή των ζώων και τη γενετική επιλογή των ζώων εκτροφής με στόχο τη μείωση των εκπομπών μεθανίου, υπό τον όρο ότι τα συγκεκριμένα μέτρα μετριασμού δεν θα εγκριθούν αν θέτουν σε κίνδυνο την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων· ζητεί παράλληλα ένα ενημερωτικό πρόγραμμα που θα δίνει στους καταναλωτές πληροφορίες για τις επιπτώσεις των αγοραστικών και των διατροφικών συνηθειών τους στο κλίμα·

13. ζητεί επίσης με έμφαση να ληφθούν μέτρα ώστε να επιταχυνθεί και να εντατικοποιηθεί η έρευνα για τη φυτική επιλογή, με στόχο την καλύτερη προσαρμογή των καλλιεργειών και των φυτών στις νέες κλιματικές συνθήκες και την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτουν οι αλλαγές αυτές, ιδίως σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις ασφάλειας του εφοδιασμού σε τρόφιμα με επαρκείς σε ποιότητα και ποσότητα πρώτες ύλες· εκτιμά ότι οι έρευνες αυτές θα πρέπει να αφορούν κατά προτεραιότητα τις ποικιλίες φυτών που αντέχουν στο υδρικό στρες και στις εξαιρετικά αυξημένες θερμοκρασίες, καθώς επίσης και τις συναφείς καλλιεργητικές τεχνικές· υπογραμμίζει επίσης ότι οι ποικιλίες και οι τεχνικές αυτές μπορούν να αποτελέσουν βιώσιμη εναλλακτική λύση έναντι των εξαιρετικά δαπανηρών και αναποτελεσματικών συστημάτων άρδευσης που εφαρμόζονται σε ορισμένες ζώνες και ότι, επιπλέον, παρουσιάζουν το πλεονέκτημα ότι είναι ευρέως αποδεκτές από τις τοπικές κοινότητες·
14. υπογραμμίζει ότι η βέλτιστη αποθήκευση και η διάχυση οργανικών λιπασμάτων, καθώς και η επεξεργασία αυτών των κοπράνων σε δεξαμενές αναερόβιας αποσύνθεσης, συγκαταλέγονται επί του παρόντος στις πολλά υποσχόμενες τεχνικές για τη μείωση των εκπομπών μεθανίου (παρέχοντας επίσης και μια ανανεώσιμη πηγή ενέργειας), και τον περιορισμό της εξάρτησης από χημικά άζωτούχα λιπάσματα, ιδίως στις περιφέρειες με υψηλή πυκνότητα εκτροφής ζώων· θεωρεί ότι το βιοαέριο συμβάλλει στην ενεργειακή αυτόαρκεια της γεωργίας·
15. επισημαίνει σε αυτό το πλαίσιο ότι πρέπει να είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν προϊόντα ζύμωσης από αντιδραστήρες ζύμωσης για την παραγωγή βιοαερίου ως υποκατάστατα του χημικού λιπάσματος χωρίς να υπάγονται στην κατηγορία των "ζωικών λιπασμάτων", πράγμα που μπορεί να περιορίσει περισσότερο τη χρήση τεχνητών λιπασμάτων·
16. ζητεί την επιτάχυνση της διοικητικής απλοποίησης καθώς και των προσπαθειών έρευνας και ανάπτυξης για την εκμετάλλευση και αξιοποίηση της βιομάζας που βρίσκεται στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (γεωργικά ή δασικά απόβλητα), το βιοαέριο που προέρχεται από την εκτροφή και τα άλλα βιώσιμα αγροκαύσιμα, υπό τον όρο ότι δεν διακυβεύουν τη διατροφική ασφάλεια·
17. τονίζει ότι πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή της αειφορίας κατά τη χρήση της βιομάζας· θεωρεί, συνεπώς, ότι πρέπει να ενθαρρυνθεί η χρήση της όσο το δυνατόν εγγύτερα στον τόπο παραγωγής των γεωργικών πρώτων υλών· πιστεύει ότι έτσι θα μειωθεί η ενεργειακή απώλεια που προκαλείται από τη μεταφορά·
18. επισημαίνει ότι η χρήση της βιομάζας για θέρμανση μπορεί να μειώσει σημαντικά τις βλαβερές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, και καλεί, συνεπώς, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να χορηγήσουν κονδύλια αγροτικής ανάπτυξης στα δημόσια αγροτικά ιδρύματα που θα στραφούν σε συστήματα θέρμανσης βασιζόμενα στη βιοενέργεια·
19. εφιστά την προσοχή στο ότι η ευρύτερη χρήση των Τ.Π.Ε θα μπορούσε να καταστήσει αποτελεσματικότερη την επίβλεψη διαφόρων φάσεων της παραγωγής, βελτιώνοντας τη διαχείρισή τους, με στόχο να αυξηθεί η παραγωγή σε σχέση με τη χρήση των μέσων που απαιτούνται και ταυτόχρονα να μειωθεί η εκπομπή αερίων θερμοκηπίου και η

κατανάλωση ενέργειας· υπογραμμίζει ταυτόχρονα ότι η ευρύτερη χρήση των ΤΠΕ, η ενσωμάτωση πολιτικών που σχετίζονται με την προώθηση της κατάρτισης των αγροτών στις νέες τεχνολογίες και η ενίσχυση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας ιδίως των νέων αγροτών αποτελούν καθοριστικά στοιχεία τόσο για μία γεωργία περισσότερο ανταγωνιστική και περιβαλλοντικά αειφόρο·

20. υπογραμμίζει ότι η Ένωση είναι ο πρώτος εισαγωγέας γεωργικών προϊόντων, πράγμα το οποίο αντιπροσωπεύει ανώτερο κόστος άνθρακα από αυτό των ευρωπαϊκών παραγωγών, λόγω των περιβαλλοντικών κριτηρίων που είναι συχνά λιγότερο υψηλά στις τρίτες χώρες και των εκπομπών που προέρχονται από τη μεταφορά σε μεγάλες αποστάσεις και την αποψίλωση· εκτιμά ότι πρέπει να ενημερωθούν οι καταναλωτές, μέσω μιας στοχευμένης επικοινωνιακής στρατηγικής, για τα οφέλη μιας υγιεινής ισορροπημένης διατροφής αποτελούμενης από υψηλής ποιότητας περιφερειακά και εποχικά προϊόντα προερχόμενα από μια αειφόρο και αποτελεσματική γεωργία, των οποίων το αποτύπωμα άνθρακα θα μπορούσε να είναι διαφοροποιημένο σε σχέση με εκείνο των εισαγόμενων προϊόντων· θεωρεί επίσης ότι θα πρέπει να αποζημιωθούν δίκαια οι ευρωπαίοι γεωργοί για τις προσπάθειές τους να μειώσουν τις εκπομπές, και να ενθαρρυνθεί η διαφοροποίηση των τοπικών παραγωγών (μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη της παραγωγής φυτικών πρωτεϊνών στην ΕΕ)·
21. υποστηρίζει, σε αυτό το πλαίσιο, ένα προαιρετικό σήμα "προέλευσης ΕΕ" για τα προϊόντα που προέρχονται καθ' ολοκληρίαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση·
22. συνιστά τη δημιουργία αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες και υποστηρίζει την πλήρη αμοιβαιότητα μεταξύ των απαιτήσεων που πρέπει να πληρούν οι ευρωπαίοι παραγωγοί για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των απαιτούμενων όρων για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες, προκειμένου να μην απολεσθεί η ανταγωνιστικότητα των κοινοτικών παραγωγών·
23. υπογραμμίζει ότι η Ένωση πρέπει να επανεπενδύσει στην πολιτική ανάπτυξης της γεωργίας και της δασοκομίας προκειμένου να συνεργασθεί στη διάδοση νέων πρακτικών και να ευνοήσει την ανάπτυξη άλλων ειδών αειφόρου γεωργίας στον κόσμο·

Μέτρα προσαρμογής της ευρωπαϊκής γεωργίας στις συνέπειες της ανόδου της θερμοκρασίας

24. υπογραμμίζει ότι η ευρωπαϊκή γεωργία προσαρμόζεται, και ότι πρέπει να συνεχίσει να προσαρμόζεται, στις συνέπειες των τρεχουσών κλιματικών αλλαγών και να προετοιμαστεί για τον αντίκτυπο σε παγκόσμιο επίπεδο που θα έχουν αυτές οι αλλαγές για πολυάριθμες περιφέρειες της Ένωσης·
25. εκτιμά ότι, σε αυτό το πλαίσιο, η Ένωση θα πρέπει να αναπτύξει μια συνεκτική στρατηγική προσαρμογής της γεωργίας στα δύο διαφορετικά είδη των επερχόμενων κλιματικών αναταραχών:
 - αφενός στην άνοδο της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη·

- αφετέρου στην εντονότατη αστάθεια των κλιματικών συνθηκών, η οποία εκφράζεται με τον πολλαπλασιασμό των ακραίων καιρικών φαινομένων·
26. εκτιμά ότι η ΚΓΠ πρέπει να επικεντρωθεί στη διαχείριση των πόρων με πιο αειφόρο και αποδοτικό τρόπο και ότι αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη στην επικείμενη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ, μεταξύ δε άλλων σε ό,τι αφορά:
- τη βέλτιστη διαχείριση των υδάτινων πόρων (πλέον αποτελεσματικά συστήματα άρδευσης, χρησιμοποίηση ανακυκλωμένου νερού, πρακτικές εξοικονόμησης ύδατος στους αγρούς, ταμιευτήρες σε λόφους, κ.λπ.), τη συμμετοχή των χρηστών στην ευθύνη,
 - την επιλογή των ποικιλιών, με κριτήριο κυρίως την ανθεκτικότητά τους στις ακραίες καιρικές συνθήκες, και μια εναλλαγή των κατάλληλων καλλιεργειών σε συνάρτηση με την ξηρασία, τις ασθένειες κ.λπ.·
 - την προστασία των εδαφών (με διασφάλιση της οργανικής τους ύλης) κατά της υδραυλικής και αέριας διάβρωσης·
 - τη φύτευση δενδροστοιχιών, φρακτών ή δασωμένων επιφανειών στις άκρες των αγροτεμαχίων για τη διακράτηση του νερού, τον περιορισμό της ροής των υδάτων και την προστασία από τον άνεμο και ως καταφύγιο των επικουρούντων τις καλλιέργειες όπως τα γυροφόρα έντομα,
 - τη διατήρηση των βοσκότοπων και την προώθηση της ζωικής παραγωγής σε βοσκότοπους·
 - τα μέτρα εποπτείας και ελέγχου των ασθενειών· στο πλαίσιο αυτό, η δημιουργία εθνικών και στη συνέχεια ευρωπαϊκών μηχανισμών παρακολούθησης της βλάστησης και της ανασύστασης της βλάστησης φαίνεται απαραίτητη·
 - τα μέτρα εποπτείας και ελέγχου των εντόμων· στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ενισχυθούν η παρακολούθηση των δυνατοτήτων εξάπλωσης και τα μέτρα υγειονομικού ελέγχου (εκτεταμένοι έλεγχοι στα σύνορα και στα ευαίσθητα σημεία, όπως τα φυτώρια και τα αεροδρόμια, μέτρα βιοασφάλειας)·
 - την εξυγίανση των πληγισίων εκτάσεων·
 - τη διατήρηση των δασών που προσαρμόζονται στις κλιματικές αλλαγές και τη δασική διαχείριση για τον περιορισμό των κινδύνων πυρκαγιάς·
27. υπογραμμίζει ότι ίσως χρειαστεί να επανακαθιερωθεί όχι μόνον η διαχείριση υδάτων στις περιοχές που ήταν ευάλωτες σε πλημμύρες λόγω των κακών τοπικών συνθηκών και που αποστραγγίστηκαν αργότερα, αλλά και να επανεξεταστεί η ρύθμιση των κοιτών των ποταμών, να αναζωογονηθούν και αναδασωθούν οι κατάλληλες πλημμυρικές περιοχές·

Προϋποθέσεις για το ευρωπαϊκό γεωργικό μοντέλο

28. υπογραμμίζει ότι η ΚΓΠ θα πρέπει να συμβάλει σε μια πλέον αειφόρο γεωργική πολιτική, αυξάνοντας ταυτόχρονα τη σοδειά και έχοντας πάντοτε υπόψη ότι η άνοδος της θερμοκρασίας μπορεί να διακυβεύσει την ικανότητα παραγωγής και διατροφής του πληθυσμού στον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Ευρώπης·
29. θεωρεί ταυτόχρονα ότι η ΚΓΠ πρέπει να προσφέρει στις τοπικές αρχές των κρατών μελών οικονομικά κίνητρα για τη λήψη μέτρων που θα έχουν τους ακόλουθους σκοπούς:
 - την αποκατάσταση της παραγωγικής ικανότητας και της ικανότητας προστασίας των φυσικών οικοσυστημάτων, των γεωργικών καλλιεργειών και των άλλων πόρων που πλήττονται από την ξηρασία, την ερημοποίηση ή τις πλημμύρες·
 - τη βελτίωση των μεθόδων αξιοποίησης των αποθεμάτων ύδατος, των εδαφικών πόρων και του φυτικού κεφαλαίου, εφόσον μάλιστα έχει αποδειχθεί με την πάροδο του χρόνου ότι είναι περιορισμένα·
 - τη λήψη μέτρων για την ταυτοποίηση, βελτίωση και προώθηση φυτικών ποικιλιών και ζωικών ειδών σε περιοχές με ξηρασία και/ή που κινδυνεύουν από ερημοποίηση·
 - τη βελτίωση των μέτρων πρόληψης·
30. σημειώνει ότι ο αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία είναι άμεσος και εξαιρετικά δυσμενής και ότι, συνεπώς, η γεωργία διεκδικεί προτεραιότητα κατά την εκπόνηση μέτρων άμβλυνσης των επιπτώσεων της αλλαγής κλίματος·
31. εκτιμά ότι οι "νέες προκλήσεις" που αναφέρονται στον "Απολογισμό της ΚΓΠ", ήτοι η κλιματική αλλαγή, η διαχείριση των υδάτων, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η βιοποικιλότητα θα πρέπει να επαναβεβαιωθούν, και ότι στις προκλήσεις αυτές θα πρέπει να προστεθούν ο σεβασμός και η βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των λειτουργιών του (παγίδευση άνθρακα, ικανότητα διακράτησης ύδατος και ορυκτών στοιχείων, βιολογική ζωή...), καθώς στο σύνολό τους αποτελούν μείζονα ζητήματα που αφορούν τα συμφέροντα των μελλοντικών γενεών και θα πρέπει να ληφθούν περαιτέρω υπόψη στη μελλοντική ΚΓΠ·
32. σημειώνει ότι το υφιστάμενο σύστημα της περιβαλλοντικής πολλαπλής συμμόρφωσης, το οποίο σχεδιάστηκε για να διασφαλίσει ότι οι γεωργικοί παραγωγοί πληρούν πολύ υψηλά πρότυπα όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των ζώων και την περιβαλλοντική προστασία, υπήρξε προβληματικό για τους γεωργούς και, στην τωρινή του μορφή, δεν υπήρξε το καλύτερο μέσον για την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων· ζητεί, στο πλαίσιο της προσεχούς μεταρρύθμισης της ΚΓΠ, να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε πιο αειφόρα και αποδοτικότερα παραγωγικά μοντέλα, έχοντας υπόψη ότι αυτά απαιτούν δημόσια χρηματοδότηση ώστε οι γεωργοί να καλύψουν το επιπλέον κόστος που προκύπτει από την προμήθεια "δημοσίων αγαθών" που ωφελούν ολόκληρη την κοινωνία (όπως είναι η διατήρηση των αγροτικών χώρων, η προστασία της

βιοποικιλότητας, η δέσμευση του άνθρακα και η επισιτιστική ασφάλεια)·

33. αναγνωρίζει ότι η ΚΓΠ πρέπει να θέσει τα υψηλότερα παγκοσμίως κριτήρια για την προστασία του περιβάλλοντος· επισημαίνει ότι αυτό συνεπάγεται κόστος το ύψος του οποίου δεν μπορεί να καλύψει η αγορά, παρόλο που, εν μέρει, αυτό μπορεί να θεωρηθεί παροχή δημόσιων αγαθών, και ότι οι ευρωπαίοι παραγωγοί θα πρέπει να προστατευθούν από τον ανταγωνισμό τρίτων χωρών που δεν πληρούν τα περιβαλλοντικά κριτήρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
34. εκτιμά ότι η άνοδος της θερμοκρασίας υποχρεώνει την Ένωση να προσαρμόσει το μοντέλο της γεωργικής της πολιτικής· καλεί συνεπώς την Επιτροπή, στη μελλοντική της ανακοίνωση για τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ μετά το 2013, να προωθήσει ένα πιο αειφόρο και αποτελεσματικό γεωργικό μοντέλο, σύμφωνα με όλους τους στόχους της ΚΓΠ που στοχεύουν στην παραγωγή επαρκών, ασφαλών τροφίμων, και το οποίο θα σέβεται περισσότερο την περιβαλλοντική ισορροπία· ένα τέτοιο μοντέλο πρέπει να βασίζεται σε ένα δίκαιο και εύλογο σύστημα στήριξης των γεωργών, ενώ πρέπει επίσης να ενισχύει το ρόλο του επαγγέλματος του γεωργού·
35. θεωρεί ότι είναι απαραίτητη, προκειμένου να συμβάλει μελλοντικά η ευρωπαϊκή γεωργία στην επισιτιστική ασφάλεια και στην προστασία του κλίματος, η διατήρηση μιας φιλόδοξης ΚΓΠ που θα ενσωματώνει, ειδικότερα, το καθεστώς των άμεσων πληρωμών από τον κοινοτικό προϋπολογισμό και των απλών και πιο δίκαιων πληρωμών στο σύνολο της Ένωσης·
36. ζητεί από την Επιτροπή να λάβει υπόψη της, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, ότι τα κράτη μέλη του Νότου της ΕΕ πλήττονται δυσανάλογα ως αποτέλεσμα όχι μόνο της άμεσης επίδρασης της κλιματικής αλλαγής, αλλά και της έμμεσης επίδρασής της στις δυνατότητες διαφοροποίησης, τη στιγμή μάλιστα που η διαφοροποίηση αυτή συνιστά καθοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη της αναγκαίας προσαρμοστικότητας, τον περιορισμό της ευπάθειας και την άμβλυνση των περιφερειακών διαφορών·
37. θεωρεί σημαντική τη δημιουργία βιώσιμης βάσης για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών οικονομίας, με τις οποίες ο τοπικός πληθυσμός θα εξαρτάται λιγότερο από μια γεωργική παραγωγή που πλήττεται από περιόδους ξηρασίας ή γενικά θα εξαρτάται λιγότερο από φυσικούς πόρους· ακόμα, υπογραμμίζει ότι η πρόσβαση σε ενισχύσεις από ευρωπαϊκά ταμεία συμβάλλει σημαντικά στη δημιουργία συνθηκών για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών οικονομίας·
38. θεωρεί σημαντική την προώθηση μεθόδων για έναν ευρύ και ανάλογο με τον εκάστοτε τοπικό πληθυσμό σχεδιασμό της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών, συγκεκριμένα με την καθιέρωση της αρχής της βέλτιστης χρήσης γης, προκειμένου να επιτύχει η προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές συνθήκες (μακρές περιόδους ξηρασίας, κατολισθήσεις, πλημμύρες κ.λπ.), και σε μια αγορά στην οποία θα διατίθενται προϊόντα τοπικής παραγωγής και επί τόπου παρεχόμενες υπηρεσίες·

39. ζητεί κατά συνέπεια από την Επιτροπή να προβληματιστεί όσον αφορά νέα συστήματα ενισχύσεων που θα βοηθήσουν τη γεωργία να συμβάλει στη μείωση των εκπομπών CO₂, για παράδειγμα με την παγίδευση του άνθρακα στα γεωργικά εδάφη και τη γεωργική βιομάζα και προάγουν τη γεωργική χρήση εκτάσεων που συμβάλλουν θετικά στην αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος·
40. υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να παρουσιάσει ακριβείς εκτιμήσεις των δαπανών για την προσαρμογή της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή·
41. θεωρεί αναγκαία την ενίσχυση και την προσαρμογή των μέσων διαχείρισης των κινδύνων και των κρίσεων στην αυξανόμενη αστάθεια των αγορών και στην ανάπτυξη των κλιματικών κινδύνων·
42. υπογραμμίζει, ενόψει της έντασης της κλιματικής πρόκλησης και των επενδύσεων που θα πρέπει να κάνουν οι τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας σε πιο αειφόρους τρόπους παραγωγής, την ανάγκη διατήρησης μιας ισχυρής ΚΓΠ που θα διαθέτει τον κατάλληλο προϋπολογισμό πέραν του 2013· προσθέτει ότι πρέπει να προβλεφθούν νέοι οικονομικοί πόροι ώστε να ενθαρρυνθεί η εξάπλωση σύγχρονων και καινοτόμων τεχνολογιών και συστημάτων που θα μπορέσουν να προσφέρουν απτά αποτελέσματα μετριασμού και προσαρμογής στους διάφορους γεωργικούς τομείς·
43. υπογραμμίζει ότι η ΚΓΠ δεν είναι βέβαια ευρωπαϊκή πολιτική που βασίζεται στο κλίμα, αλλά μπορεί παρά ταύτα να αποτελέσει βάση για την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων και κινήτρων για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και ότι αυτό πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη στις συζητήσεις για τον μελλοντικό προϋπολογισμό της Ένωσης·
44. θεωρεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να συνεχίσει να δίνει πρώτη το καλό παράδειγμα όσον αφορά την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος, χωρίς όμως να τεθεί σε δεύτερη μοίρα η κλιματική αλλαγή εξαιτίας των σημερινών οικονομικών προβλημάτων·
45. υπογραμμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται πολιτικές ανάπτυξης και χρηματοδότησης μιας γεωργίας που να διασφαλίζει μια ασφαλή και υψηλής ποιότητας διατροφή·
46. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, την Επιτροπή, καθώς και τις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η αλλαγή του κλίματος αποτελεί μια αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα. Οι μέσες θερμοκρασίες στον πλανήτη έχουν αυξηθεί κατά $0,8^{\circ}\text{C}$ περίπου σε έναν αιώνα και η πλειονότητα των επιστημόνων εκτιμά ότι η αύξηση της θερμοκρασίας αναμένεται να επιταχυνθεί περαιτέρω έως το τέλος του 21ου αιώνα λόγω της άνευ προηγουμένου συσσώρευσης αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα. Η διακυβερνητική ομάδα για την αλλαγή του κλίματος (IPCC) εκτίμησε ότι η εν λόγω αύξηση θα ανέλθει μεταξύ $+1,1^{\circ}\text{C}$ (στην καλύτερη περίπτωση) και $+6,4^{\circ}\text{C}$, με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις που αυτό θα επιφέρει στα οικοσυστήματα, την έκταση των οποίων είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς σήμερα.

Τα ανωτέρω αφορούν άμεσα τη γεωργία δεδομένου ότι διαχειρίζεται τους χερσαίους πόρους που επιτρέπουν στην ανθρωπότητα να ζει.

Μολονότι η γεωργία ευθύνεται για ένα μέρος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, είναι παράλληλα πολύ εκτεθειμένη στις συνέπειες της απορρύθμισης του κλίματος. Στην ΕΕ, η γεωργία αντιπροσωπεύει περίπου το 9% αυτών των εκπομπών και η αύξηση της θερμοκρασίας έχει ήδη αισθητές συνέπειες, εκ των οποίων οι πιο σημαντικές είναι η αύξηση της ξηρασίας στις χώρες του Νότου και η αύξηση της στάθμης των υδάτων στις χώρες του Βορρά.

Ωστόσο, η γεωργία μπορεί επίσης να συμβάλει στην επίλυση των προβλημάτων αυτών. Διαθέτει σημαντικές δυνατότητες ώστε να συμμετάσχει με ενεργό και θετικό τρόπο στις προσπάθειες μετριασμού της αύξησης της θερμοκρασίας, στο πλαίσιο μιας ισχυρής κοινής γεωργικής πολιτικής που θα τεθεί στην υπηρεσία μιας αειφόρου και οικονομικά βιώσιμης ανάπτυξης. Έχει επίσης τη δυνατότητα να προσαρμοστεί στις συνέπειες των εν εξελίξει τροποποιήσεων, στηριζόμενη στην τεχνογνωσία των καλλιεργητών, στην επαγγελματική κατάρτιση, στην παροχή γεωργικών συμβουλών και στην ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας.

Μερίδιο ευθύνης της γεωργίας στην αλλαγή του κλίματος

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, η γεωργία αντιπροσώπευε το 2007 το 9,3% των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ των 27 (εκ του οποίου 5% των εκπομπών της σε πρωτοξείδιο του αζώτου και 4,3% των εκπομπών της σε μεθάνιο, ενώ το μερίδιο του CO_2 που σχετίζεται με τη γεωργική παραγωγή είναι πολύ περιθωριακό), έναντι 11% το 1990.

Το πρωτοξείδιο του αζώτου (N_2O) απελευθερώνεται από τα αζωτούχα λιπάσματα οργανικής και ανόργανης προέλευσης, ενώ το μεθάνιο (CH_4) προέρχεται κυρίως από τη διαδικασία πέψης των ζώων, την αποθήκευση και τη διασπορά υγρής κοπριάς.

Η μείωση των γεωργικών εκπομπών που διαπιστώνεται στην ΕΕ από το 1990 συνδέεται με τη μείωση του ζωικού κεφαλαίου, την πιο βιώσιμη χρήση των λιπασμάτων και την καλύτερη διαχείριση της κοπριάς.

Συμβολή της ευρωπαϊκής γεωργίας στις προσπάθειες μετριασμού

- Εσωτερική διάσταση

Η ευρωπαϊκή γεωργία μπορεί να συμβάλει στους στόχους μετριασμού της αύξησης της θερμοκρασίας που έχουν τεθεί από την ΕΕ με τρεις τρόπους: προσφέροντας λύσεις για τον περιορισμό και τη μείωση των δικών της εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ευνοώντας την αποθήκευση του άνθρακα στο έδαφος και αναπτύσσοντας την παραγωγή αειφόρων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Για τον σκοπό αυτόν πρέπει να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη μιας άλλης γεωργίας που θα συνδυάζει καλύτερα τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιταγές με τις φυσικές δυνατότητες κάθε οικοσυστήματος.

- διατήρηση των εδαφών για τη μείωση και αποθήκευση των εκπομπών CO₂:

Η γεωργία και τα δάση αποτελούν τους κύριους οικονομικούς τομείς που είναι σε θέση να αιχμαλωτίσουν το CO₂ που εκπέμπεται από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, να διατηρήσουν και να αποθηκεύσουν τον άνθρακα στο έδαφος χάρη στην αποθηκευτική τους ικανότητα, και να τον δεσμεύσουν στα φυτά μέσω της φωτοσύνθεσης.

Η ΚΓΠ οφείλει επομένως να ενθαρρύνει τις γεωργικές πρακτικές που επιτρέπουν τον περιορισμό της απελευθέρωσης αερίων του θερμοκηπίου ή/και τη βελτίωση της δέσμευσης του άνθρακα.

Πρέπει να αναπτυχθούν η βιολογική γεωργία και οι πρακτικές ολοκληρωμένης καταπολέμησης που αποτελούν μέρος των οικολογικά αποδοτικών συστημάτων. Πρέπει όμως επίσης να εξευρεθούν λύσεις για τη μετάβαση προς μια πιο αειφόρο γεωργία για τα υπόλοιπα συστήματα που καλύπτουν την πλειονότητα των γεωργικών εκτάσεων.

Αυτές οι λύσεις υπάρχουν. Ειδικότερα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην ΚΓΠ οι εμπειρίες που δείχνουν ότι οι τεχνικές (όπως η γεωργία διατήρησης της ποιότητας των εδαφών) που συνδυάζουν το όργωμα χωρίς άροτρο διασφαλίζοντας τη φυτική κάλυψη (περιορισμένο όργωμα ή καθόλου όργωμα, διατήρηση των υπολειμμάτων της σοδειάς στους αγρούς) και ευνοούν τις επίσπορες καλλιέργειες και την αμειψισπορά, επιτρέπουν τη μεγιστοποίηση της φωτοσύνθεσης και ευνοούν τον εμπλουτισμό των εδαφών με οργανικές ουσίες. Αυτό καταδείχθηκε ειδικότερα από το έργο SoCo που ξεκίνησε με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Και οι πρακτικές αυτές παρουσιάζουν επίσης ένα οικονομικό πλεονέκτημα στον βαθμό που περιορίζουν τη χρήση ενέργειας και ορισμένων εισροών.

Μεταξύ των συμπληρωματικών λύσεων που πρέπει να ενθαρρυνθούν είναι οι εξής:

- η ανάπτυξη της γεωργοδασοκομίας, των θαμνοστοιχιών, των δασωμένων ζωνών στα αγροτεμάχια, των συστημάτων χορτονομής για μόνιμη ή προσωρινή βόσκηση, καθώς και της αναδάσωσης,
- η ανάπτυξη μόνιμων βοσκοτόπων και ζωνών καλυμμένων με γρασίδι,
- η προστασία των εδαφών που είναι πλούσια σε άνθρακα όπως οι τυρφώνες (απαγόρευση καλλιέργειας) και των υγρών ζωνών (καλλιέργεια κατάλληλων φυτών όπως τα καλάμια ως εναλλακτική λύση έναντι της αποστράγγισης),
- ο εκσυγχρονισμός των αγροτικών εκμεταλλεύσεων (μόνωση των κτιρίων, μηχανήματα που εξοικονομούν ενέργεια, χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας),

Η μελλοντική ΚΓΠ θα πρέπει να ενθαρρύνει την ανάπτυξη αυτών των πρακτικών μέσω δράσεων πληροφόρησης και κατάρτισης, μέτρων παροχής κινήτρων και επενδύσεων στην έρευνα, πολλώ μάλλον εφόσον αυτές επιτρέπουν επίσης την καταπολέμηση της υποβάθμισης των εδαφών, της λειψυδρίας και της ρύπανσης, και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Έχει επίσης φθάσει η ώρα για τη θέσπιση μιας πραγματικής δασικής πολιτικής που θα μπορεί να προωθήσει μια αειφόρο διαχείριση και παραγωγή των δασών και να αξιοποιήσει καλύτερα τη συνεισφορά του κλάδου της ξυλείας, που αποτελεί τον κλάδο με τη μεγαλύτερη συμβολή στη δέσμευση άνθρακα.

- μείωση των εκπομπών μεθανίου και πρωτοξειδίου του αζώτου

Οι μεγαλύτερες δυνατότητες μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου γεωργικής προέλευσης αφορούν το πρωτοξείδιο του αζώτου, οι εκπομπές του οποίου μπορούν να μειωθούν χάρη στη μικρότερη και αποτελεσματικότερη χρήση αζωτούχων λιπασμάτων (γεωργία ακριβείας), στη χρήση οργανικών λιπασμάτων με βάση αξιοποιημένα απόβλητα (τοπική βιομάζα που προέρχεται από τις επίσπορες καλλιέργειες και άλλα οργανικά απόβλητα), στην ανάπτυξη ενδιάμεσων καλλιεργειών όπως τα κτηνοτροφικά ψυχανθή και στην έρευνα νέων ποικιλιών με μεγάλες δυνατότητες δέσμευσης άνθρακα και αζώτου.

Η μείωση των εκπομπών μεθανίου είναι δυνατή εφόσον βελτιωθούν:

- οι τεχνικές κτηνοτροφίας (τροποποίηση του διαιτολογίου των μηρυκαστικών, ειδικότερα αυξάνοντας την ποσότητα λιπιδίων στο σιτηρέσιό τους, γενετική επιλογή, κ.λπ.). Για τον σκοπό αυτόν θα πρέπει να ενισχυθεί η έρευνα και να θεσπιστεί ένα διατροφικό πρόγραμμα που θα επιτρέψει παράλληλα τη μείωση της εξάρτησης της ΕΕ από τις εισαγόμενες φυτικές πρωτεΐνες·
- και η διαχείριση των περιττωμάτων των ζώων (βελτίωση των συστημάτων αποθήκευσης και διασποράς στις καλλιέργειες, και επεξεργασία σε εργοστάσια βιοαερίου – μία από τις πλέον υποσχόμενες τεχνικές όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών και την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως στις περιοχές με υψηλή πυκνότητα εκτρεφόμενων ζώων).

- ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Οι στόχοι της ΕΕ σχετικά με την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αφορούν ιδιαίτερα τη γεωργία.

Πρέπει να επιταχυνθούν οι προσπάθειες έρευνας και ανάπτυξης με στόχο την εκμετάλλευση και την αξιοποίηση της γεωργικής βιομάζας, είτε προέρχεται από γεωργικά, δασικά ή ζωικά απόβλητα, είτε από την παραγωγή αειφόρων βιολογικών καυσίμων, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω καύσιμα δεν θέτουν σε κίνδυνο την επισιτιστική ασφάλεια.

- Διεθνής διάσταση

Η ΕΕ αποτελεί τον μεγαλύτερο εισαγωγέα γεωργικών προϊόντων, γεγονός που συνεπάγεται ένα υψηλότερο κόστος άνθρακα έναντι της ευρωπαϊκής παραγωγής, λόγω των περιβαλλοντικών κριτηρίων που συχνά είναι λιγότερο αυστηρά στις τρίτες χώρες και των εκπομπών που οφείλονται στις μεταφορές σε μεγάλες αποστάσεις. Πρέπει να πληροφορηθούν

οι καταναλωτές μέσω της κατάλληλης επισήμανσης (αποτύπωμα άνθρακα), να αντισταθμιστούν ισότιμα οι προσπάθειες που θα καταβληθούν από τους ευρωπαίους γεωργούς για τη μείωση των εκπομπών τους και να ενθαρρυνθεί η διαφοροποίηση της τοπικής παραγωγής (ιδιαίτερα η ανάπτυξη των φυτικών πρωτεϊνών στην ΕΕ).

Η ΕΕ οφείλει επίσης να επενδύσει εκ νέου στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης ώστε να συνεργαστεί στη διάδοση νέων πρακτικών και να ευνοήσει την ανάπτυξη άλλων αειφόρων τύπων γεωργίας παγκοσμίως με στόχο τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας. Έχει επίσης ηθικό καθήκον να συμβάλει στην καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος όσον αφορά όλες τις περιοχές που μπορούν να αποτελέσουν θύματα της αλλαγής του κλίματος (ξηρασία, αύξηση της στάθμης των υδάτων και άλλα ακραία κλιματολογικά φαινόμενα).

Γεωργικά μέτρα προσαρμογής στην αύξηση της θερμοκρασίας

Παράλληλα με τις προσπάθειες μετριασμού της αύξησης της θερμοκρασίας, η γεωργία θα πρέπει να προσαρμοστεί στις συντελούμενες κλιματικές μεταβολές.

Εκτός ορισμένων εξαιρέσεων για ορισμένες παραγωγές στη βόρεια Ευρώπη, οι εμπειρογνώμονες συμφωνούν στο γεγονός ότι ο αντίκτυπος αυτών των αλλαγών θα είναι συνολικά αρνητικός για την ευρωπαϊκή γεωργία, ιδίως στις νότιες και τις νοτιοανατολικές περιοχές.

Η ΚΓΠ οφείλει να ενθαρρύνει τα κύρια γεωπονικά μέτρα προσαρμογής που είναι τα εξής:

- η βέλτιστη διαχείριση των υδάτινων πόρων (πιο αποδοτικά συστήματα άρδευσης, φράγματα σε λόφους, κ.λπ.)·
- η επιλογή των ποικιλιών και η αμειψισπορά που να προσαρμόζονται σε συνάρτηση με την ξηρασία, τις ασθένειες, κ.λπ.
- η προστασία των εδαφών (διαφυλάσσοντας τις οργανικές ουσίες τους) κατά της διάβρωσης από το νερό και τον αέρα,
- η φύτευση θαμνοστοιχιών ή δασωμένων εκτάσεων στα όρια των αγροκτημάτων οι οποίες συγκρατούν το νερό, περιορίζουν την απορροή και χρησιμοποιούνται ως ανεμοφράκτες και ως καταφύγιο για τα ωφέλιμα παράσιτα όπως τα έντομα επικονιαστές,
- τα μέτρα εποπτείας και ελέγχου των εντόμων και των ασθενειών,
- η διαχείριση των δασών για τον περιορισμό του κινδύνου πυρκαγιών.

Συνέπειες για το ευρωπαϊκό γεωργικό μοντέλο

Η ΚΓΠ θα πρέπει να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη απαίτηση της κοινής γνώμης για μια πιο αειφόρο γεωργική πολιτική, έχοντας ταυτόχρονα κατά νου ότι η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ικανότητα παραγωγής και επισιτισμού του πληθυσμού παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένης της Ευρώπης.

Σύμφωνα με τον FAO, η παγκόσμια παραγωγή τροφίμων θα πρέπει να αυξηθεί κατά 70% έως το 2050 προκειμένου να τραφούν 9 δισεκατομμύρια άτομα. Η ΚΓΠ, όπως και η γεωργία σε άλλα μέρη του κόσμου, θα πρέπει να παράγει περισσότερο σεβόμενη παράλληλα καλύτερα τις φυσικές ισορροπίες.

Προς το παρόν, η εν λόγω πολιτική δεν αντιμετωπίζει τα περιβαλλοντικά ζητήματα με συνεκτικό τρόπο και το πράττει χωρίς μια συνολική προσέγγιση. Οι "νέες προκλήσεις" της αλλαγής του κλίματος, της διαχείρισης των υδάτων, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της βιοποικιλότητας δεν έχουν ληφθεί επαρκώς υπόψη στον "διαγνωστικό έλεγχο" της ΚΓΠ. Οι εν λόγω προκλήσεις πρέπει να αντιμετωπιστούν με το σύνολο των μέσων της ΚΓΠ και όχι μόνο με επιδοτήσεις του δεύτερου πυλώνα.

Εξάλλου, το ισχύον σύστημα πολλαπλής περιβαλλοντικής συμμόρφωσης που βασίζεται σε μια υποχρέωση των μέσων και όχι των αποτελεσμάτων είναι πολύ περίπλοκο για τους γεωργούς χωρίς να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις περιβαλλοντικές προκλήσεις. Πρέπει να περάσουμε σε μια νέα προσέγγιση που θα βασίζεται σε αναπροσανατολισμό προς αειφόρα μοντέλα παραγωγής, γεγονός που απαιτεί αντισταθμιστικές ενισχύσεις για την κάλυψη του πρόσθετου κόστους που συνδέεται με αυτούς τους στόχους (τοπικές συμβάσεις οικολογικής πιστοποίησης) και την ανταμοιβή των υπηρεσιών που παρέχονται στην κοινωνία για την παροχή "δημόσιων αγαθών" (συντήρηση των αγροτικών περιοχών, διατήρηση της βιοποικιλότητας, δέσμευση άνθρακα, επισιτιστική ασφάλεια, κ.λπ.).

Η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη μας υποχρεώνει να επανεφεύρουμε ένα μοντέλο ανάπτυξης. Προκειμένου να αποκτήσει εκ νέου νομιμοποίηση στην κοινή γνώμη και να ξαναδώσει νόημα στο επάγγελμα του γεωργού, η ΚΓΠ οφείλει να καταστεί μια επισιτιστική και περιβαλλοντική γεωργική πολιτική, με πιο δίκαια και πιο αειφόρα συστήματα ενισχύσεων στην παραγωγή, που θα συμπληρώνονται από ανασχεδιασμένα ρυθμιστικά εργαλεία προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αυξανόμενη μεταβλητότητα των αγορών και η εμφάνιση υγειονομικών κινδύνων.

Τέλος, δεδομένου του εύρους της πρόκλησης της αλλαγής του κλίματος και των απαραίτητων επενδύσεων σε πιο αειφόρες μεθόδους παραγωγής, θα πρέπει να γίνουν οι κατάλληλες προσπάθειες έρευνας και να υπάρξουν τα κατάλληλα δημοσιονομικά μέσα για τη μελλοντική ΚΓΠ μετά το 2013.

24.2.2010

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΪΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

προς την Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου

σχετικά με τη γεωργία της ΕΕ και την κλιματική αλλαγή
(2009/2157(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Francisco Sosa Wagner

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας καλεί την Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο γεωργικός και ο δασικός τομέας έχουν σημαντικές δυνατότητες μείωσης της ρύπανσης και μπορούν να αποτελέσουν καταλύτη στις προσπάθειες μετριασμού των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής και της υπερθέρμανσης του πλανήτη,
1. τονίζει ότι η γεωργία αποτελεί παραγωγικό τομέα που υφίσταται τις συνέπειες και τις πιέσεις της κλιματικής αλλαγής, αλλά ταυτόχρονα συνδέεται άμεσα και με τους στόχους μετριασμού των συνεπειών αυτών είτε μέσα από τη συμβολή στην μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την εξοικονόμηση και χρηστή διαχείριση των υδάτινων πόρων είτε μέσα από την ενίσχυση της παραγωγής και αποκέντρωσης των αειφόρων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
2. επισημάνει ότι, παρά τη συμβολή στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η εμπλοκή του αγροτικού τομέα στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής οφείλει παράλληλα να ενταχθεί στο ευρύτερο δυναμικό τρίπτυχο διατροφή - γεωργία - ενέργεια· τονίζει ότι η εμπλοκή αυτή περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο τη βέλτιστη αξιοποίηση της βιομάζας - είτε πρόκειται για αξιοποίηση γεωργικών υπολειμμάτων είτε για στήριξη της παραγωγής αειφόρων βιοκαυσίμων - με την παράλληλη όμως διατήρηση της παραγωγής ποιοτικών προϊόντων και υψηλών προτύπων διατροφικής ασφάλειας και την κατεύθυνση των καταναλωτών προς ένα διατροφικό μοντέλο που θα συμβάλλει περισσότερο στην αειφόρο διαχείριση του περιβάλλοντος·
3. ζητεί από την Επιτροπή να προβλέψει περισσότερους δημοσιονομικούς πόρους για την

έρευνα και την ανάπτυξη, σε συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, ιδίως δε την κοινωνία των πολιτών και τους γεωργούς, με στόχο να επέλθουν βελτιώσεις όσον αφορά το περιβάλλον και το κλίμα, δίνοντας προτεραιότητα:

- α. στην παραγωγή και χρήση αειφόρου βιοαερίου και βιοκαυσίμων που παρασκευάζονται από υποπροϊόντα και από γεωργικά και δασικά απόβλητα, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τον αντίκτυπο που έχει η παραγωγή βιοκαυσίμων στο περιβάλλον (έμμεση αλλαγή της χρήσης του εδάφους, απώλεια της βιοποικιλότητας, κ.λπ.) και στην ασφάλεια των τροφίμων, όσο και τις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Στρατηγικού Σχεδίου Ενεργειακών Τεχνολογιών (Σχέδιο ΣΕΤ).
 - β. στην παραγωγή και χρήση κοπριάς και αειφόρων λιπασμάτων, με προτίμηση στην ανάπτυξη φυσικών και οργανικών λιπασμάτων και κοπριάς, με παράλληλη μείωση της κατανάλωσης λιπασμάτων προερχόμενων από υδρογονάνθρακες.
 - γ. στην αξιοποίηση παντός είδους γεωργικών αποβλήτων.
 - δ. στη μείωση του μεθανίου που προέρχεται από κτηνοτροφική παραγωγή.
 - ε. στον έλεγχο του N₂O που προέρχεται από φυσικό λίπασμα και κοπριά.
4. θεωρεί ότι, ενώ η γεωργία είναι η αιτία πολλών προβλημάτων σε ό,τι αφορά το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή, αποτελεί επίσης σημαντικό μέσον για την επίλυσή τους. Για το λόγο αυτό, πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση από πριν στις περιβαλλοντικές προοπτικές και στις προσπάθειες της ΕΕ για καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, όταν διεξαχθεί η αναθεώρηση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής.
 5. υπογραμμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται πολιτικές ανάπτυξης και χρηματοδότησης μιας γεωργίας που να διασφαλίζει μια ασφαλή και υψηλής ποιότητας διατροφή.
 6. ζητεί όπως η μελλοντική ΚΓΠ δίνει έμφαση σε πρακτικές που μειώνουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που προέρχονται από την κτηνοτροφία, συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής των ζωοτροφών και της διαχείρισης των φυσικών λιπασμάτων και της κοπριάς.
 7. υπογραμμίζει την ανάγκη ανάπτυξης συστημάτων προστασίας για τους γεωργούς σε καταστάσεις προκαλούμενες από ακραία φαινόμενα και ενθαρρύνει την ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων, όπως αειφόρων συστημάτων άρδευσης, τα οποία να συμβάλλουν στην καταπολέμηση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.
 8. τονίζει ότι πρέπει να υπάρξει αύξηση στη χρηματοδότηση της γεωργικής έρευνας που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή στις πολυετείς δημοσιονομικές προοπτικές μετά το 2013, προκειμένου να υπάρξει στροφή προς φιλικότερες για το περιβάλλον μεθόδους παραγωγής.
 9. ζητεί από τον γεωργικό τομέα να καταβάλει σημαντική προσπάθεια ώστε να αυξηθεί η αποκεντρωμένη παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας και να γίνει αποδοτικότερη η χρήση της ενέργειας στις γεωργικές εγκαταστάσεις μέσα από τον εκσυγχρονισμό και τον

ορθολογικό ενεργειακό σχεδιασμό τους, αλλά και μέσα από τη χρήση και εφαρμογή ώριμων και ενεργειακά αποδοτικών εξοπλισμών και πρακτικών·

10. εφιστά την προσοχή στο ότι η ευρύτερη χρήση των Τ.Π.Ε θα μπορούσε να καταστήσει αποτελεσματικότερη την επίβλεψη διαφόρων φάσεων της παραγωγής, βελτιώνοντας τη διαχείρισή τους, με στόχο να αυξηθεί η παραγωγή σε σχέση με τη χρήση των μέσων που απαιτούνται και ταυτόχρονα να μειωθεί η εκπομπή αερίων θερμοκηπίου και η κατανάλωση ενέργειας· υπογραμμίζει ταυτόχρονα ότι η ευρύτερη χρήση των ΤΠΕ, η ενσωμάτωση πολιτικών που σχετίζονται με την προώθηση της κατάρτισης των αγροτών στις νέες τεχνολογίες και η ενίσχυση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας κυρίως των νέων αγροτών αποτελούν καθοριστικούς τομείς τόσο για μία περισσότερο περιβαλλοντικά αειφόρο γεωργία όσο και για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του ίδιου του τομέα·
11. υπογραμμίζει ότι οι προσπάθειες μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στον αγροτικό κόσμο θα πρέπει επίσης να αφορούν τις εκπομπές που προέρχονται:
 - από άμεσες και έμμεσες αλλαγές στη χρήση των γαιών·
 - από την παραγωγή λιπασμάτων από τη βιομηχανία γεωργικών προϊόντων διατροφής, ιδίως όσες συνδέονται με τη μεγάλων αποστάσεων μεταφορά ενδιάμεσων και τελικών προϊόντων της συγκεκριμένης βιομηχανίας· θεωρεί, συνεπώς, σημαντικό να ευνοηθούν βραχέα συστήματα παραγωγής – μεταποίησης – κατανάλωσης·
12. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η κλιματική αλλαγή δεν επιδρά με την ίδια βαρύτητα σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ, γεγονός που καθιστά απαραίτητο να δοθεί μεγαλύτερο βάρος στις περιοχές που αναμένεται να υποστούν τις σοβαρότερες συνέπειες· επισημαίνει ότι η αύξηση της θερμοκρασίας σε συνδυασμό με την ξηρασία και τις εκτεταμένες δασικές πυρκαγιές δημιουργούν υψηλούς κινδύνους ερημοποίησης στις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, την εγκατάλειψη των αγροτικών περιοχών, τη συρρίκνωση της βιοποικιλότητας και την εξάντληση των φυσικών πόρων· ζητεί, συνεπώς, κάθε κοινοτική δράση για χρηματοδότηση της προσαρμογής της γεωργίας στις νέες προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής να λαμβάνει πλήρως υπόψη την εδαφική αυτή διάσταση, προκειμένου η κλιματική αλλαγή να μη μετατραπεί σε έναν ακόμα παράγοντα όξυνσης των οικονομικών και περιβαλλοντικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ·
13. επισημαίνει ότι μια αύξηση της παραγωγής βιομάζας για ενέργεια μπορεί να οδηγήσει σε διακυμάνσεις της τιμής των τροφίμων· προκειμένου να μειθούν οι κίνδυνοι για το εισόδημα των γεωργών, θα πρέπει, κατά συνέπεια, να υπάρξει μια λογική ισορροπία μεταξύ της παραγωγής τροφίμων και της παραγωγής βιομάζας·
14. τονίζει την ανάγκη να βελτιωθούν τα μέτρα για την προσαρμογή στην αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη στον γεωργικό τομέα, όσον αφορά την προστασία του εδάφους και τη διαχείριση των υδάτων·
15. τονίζει ότι πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή της αειφορίας κατά τη χρήση της βιομάζας· θεωρεί, συνεπώς, ότι πρέπει να ενθαρρυνθεί η χρήση της όσο το δυνατόν εγγύτερα στον τόπο παραγωγής των γεωργικών πρώτων υλών· πιστεύει ότι έτσι θα μειωθεί η ενεργειακή

απώλεια που προκαλείται από τη μεταφορά·

16. επισημαίνει ότι η χρήση της βιομάζας για θέρμανση μπορεί να μειώσει σημαντικά τις βλαβερές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, και καλεί, συνεπώς, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να χορηγήσουν κονδύλια αγροτικής ανάπτυξης στα δημόσια αγροτικά ιδρύματα που θα στραφούν σε συστήματα θέρμανσης βασιζόμενα στη βιοενέργεια·
17. θεωρεί σημαντικό για τους γεωργούς να κάνουν ευρύτερη χρήση τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, προκειμένου να μειωθούν οι αρνητικές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής· θεωρεί ότι πρέπει να υποστηριχθεί η χρήση εργαλείων της πληροφόρησης και της επικοινωνίας, μεταξύ άλλων στην άρροση, τον φυτοϋγειονομικό τομέα, τη μετεωρολογία και την παρακολούθηση της νομοθεσίας·
18. τονίζει ότι τα δάση διαδραματίζουν έναν όλο και πιο ζωτικό ρόλο στην πολιτική για το κλίμα και είναι σημαντικά σε τομείς όπως η παγίδευση του άνθρακα και η προστασία από τη διάβρωση· για το λόγο αυτό, η κοινή γεωργική πολιτική πρέπει να εξασφαλίσει περισσότερα κονδύλια για την αναδάσωση και την προστασία των δασών· επιπλέον, η διαχείριση των δασών πρέπει να ενσωματωθεί στο μετά το Κιότο σύστημα προστασίας του κλίματος·
19. επισημαίνει ότι τα δάση συμβάλλουν επίσης σημαντικά στην αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων· θεωρεί, συνεπώς, ότι πρέπει να ενθαρρυνθούν τα κράτη μέλη να ασκούν μια διαχείριση των δασών που θα μειώνει τις διαφορές στους υδάτινους πόρους μεταξύ των περιόδων ξηρασίας και πλημμύρας, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο τις αρνητικές συνέπειες των ξηρασιών και των πλημμυρών στη γεωργία, την παραγωγή ενέργειας και τον πληθυσμό.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	23.2.2010
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 45 -: 1 0: 5
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Jean-Pierre Audy, Zigmantas Balčytis, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Jorgo Chatzimarkakis, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Lena Ek, Ioan Enciu, Norbert Glante, Fiona Hall, Romana Jordan Cizelj, Arturs Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Britta Thomsen, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Kathleen Van Brempt, Alejo Vidal-Quadras, Άννα Ποδηματά, Νίκη Τζαβέλα, Ιωάννης Α. Γσουκαλάς, Владимир Уручев
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	António Fernando Correia De Campos, Ilda Figueiredo, Yannick Jadot, Oriol Junqueras Vies, Silvana Koch-Mehrin, Bernd Lange, Alajos Mészáros, Tiziano Motti, Silvia-Adriana Țicău, Hermann Winkler, Ивайло Калфин, Владко Тодоров Панайотов

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	17.3.2010
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 34 -: 4 0: 4
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	John Stuart Agnew, Richard Ashworth, José Bové, Luis Manuel Capoulas Santos, Vasilica Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Diane Dodds, Herbert Dorfmann, Hynek Fajmon, Lorenzo Fontana, Iratxe García Pérez, Béla Glattfelder, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Elisabeth Jeggle, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Giovanni La Via, Stéphane Le Foll, George Lyon, Gabriel Mato Adrover, Mairead McGuinness, Krisztina Morvai, James Nicholson, Rareş-Lucian Niculescu, Wojciech Michał Olejniczak, Marit Paulsen, Britta Reimers, Ulrike Rodust, Giancarlo Scottà, Czesław Adam Siekierski, Alyn Smith, Csaba Sándor Tabajdi, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski, Γεώργιος Παπαστάμκος
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Luis Paulo Alves, Esther de Lange, Lena Ek, Véronique Mathieu, Maria do Céu Patrão Neves, Σπύρος Δανέλλης